ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

2026 IX

ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

www.1212.mn

АГУУЛГА

	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, 2024-2026 он	3
	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, дүүргээр	3
I	Эрүүл мэнд	5
II	Нийгмийн даатгал	8
III	Нийгмийн халамж	11
IV	Гэмт хэрэг	12
V	Дүүргийн төсөв	15
VI	Хэрэглээний үнэ	18
VII	Аж үйлдвэр	22
VIII	Цаг уур, агаарын бохирдол, аюулт үзэгдэл	26
X	Захиргааны мэдээ	29

ХҮСНЭГТ 1. ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт		Хэмжих нэгж	2024 I-IX	2025 I-IX	2026 I-IX
Шинээр төрсөн хүүхэд		Хүн	3 495 ↓7.1	3 389 ↓3.0	3 631 ↑7.1
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид		Хүн	1 473 ↓14.5	4 109 ↑2.7**	2 115 ↓48.5
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг		Тоо	3 521 ↑21.6	4 492 ↑27.6	4 155 ↓7.5
Хэрэглээний үнийн индекс, (сарын өөрчлөлт)		Хувь	0.1 ↑0.2	0.1	0.4 ↑0.3
Гадаад валютын нэрлэсэн ханш (сарын дундаж)	Доллар (АНУ)	Төгрөг	3 381 ↓2.5	3 594 ↑6.3	3 595 ↑0.02
	Юань (БНХАУ)	Төгрөг	478 ↓0.6	504 ↑5.4	536 ↑6.3
	Рубль (ОХУ)	Төгрөг	37 ↑2.8	44 ↑18.9	42 ↓4.5
Дүүргийн төсвийн орлого		Тэрбум төгрөг	322.0 ↓17.5	369.4 ↑14.7	433.8 ↑17.4
Дүүргийн төсвийн зарлага		Тэрбум төгрөг	342.6 ↑2.7	356.1 ↑3.9	487.9 ↑37.0
Агаарын дундаж температур		^{0}C	10.6	10.7	11.3

ХҮСНЭГТ 2. НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2025 I-IX					2026 I-IX				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	357	БГД	8 797	НД	59	356	БГД	8 637	НД	59
			ЧД	1 490	БНД	47		ЧД	1 446	БНД	47
			СБД	688	БХД	32		СБД	677	БХД	30
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	15	БХД	21	СБД	12	13	БНД	20	ХУД	8
			БНД	18	ЧД	12		НД	17	БГД	6
			СБД	12	ХУД	8		ЧД	14	БХД	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0\000	183	БЗД	204	СХД	129	125	БНД	208	ХУД	76
			БНД	170	НД	65		БЗД	124	НД	72
			ХУД	155	БХД	56		СБД	102	БХД	14
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	хувь	70	БЗД	108	НД	81	90	ХУД	401	НД	78
			ХУД	103	БХД	74		СБД	367	БНД	73
			СБД	103	БНД	22		БГД	303	БХД	23
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	241	СБД	395	БНД	142	258	СБД	431	НД	164
			ЧД	344	НД	83		ЧД	329	БНД	152
			ХУД	259	БХД	80		БГД	317	БХД	76

Товчилсон нэр	Дүүрэг
БНД	Багануур
БХД	Багахангай
БГД	Баянгол
БЗД	Баянзүрх
НД	Налайх
СХД	Сонгинохайрхан
СБД	Сүхбаатар
ХУД	Хан-Уул
ЧД	Чингэлтэй

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.
Сар: I, II, III, IV, V, VI, VII ... г.м
Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
Өссөн дүн: I-IV, I-XI ... г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав).

II. Дараах тэмдэглэгээг ашиглав.

-	гүйцэтгэл байхгүй
*	урьдчилсан гүйцэтгэл
**	дахин

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

IV. Та цахим хэлбэрээр үзэж буй тохиолдолд тухайн салбарын логог дарж дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгтээр MS-Excel хэлбэрээр татан авах боломжтой.
/Жич: Интернэтэд холбогдсон байх ёстой/

V. Та өөрийн гар утаснаас QR code уншуулагч аппликейшн ашиглан тухайн салбарын хавсралт хүснэгтийг MS-Excel хэлбэрээр татан авч үзэх боломжтой.
/ Жич: Интернэтэд холбогдсон байх ёстой/

IV. Хэмжих нэгжийн тэмдэглэгээ

мянга	=1000
сая	$=10^6$
тэрум	$=10^9$
их наяд	$=10^{12}$
мян	мянга
%	хувь
мм	миллиметр
см	сантиметр
дм	дециметр
м	метр
км	километр
$м^2$	метр квадрат
$дм^2$	дециметр квадрат
$км^2$	километр квадрат
$м^3$	метр куб
га	гектар
мл	миллилитр
л	литр
г	грамм
кг	килограмм
цн	центнер
т	тонн
Вт	ватт
кВт.ц	киловатт цаг
кал	калори
ккал	килокалори
Гкал	гигакалори($=10^9$ калори)
с	секунд
мин	минут
$мкг/м^3$	микрограмм метр куб
м/с	метр секунд
ш	ширхэг
х.д.х	хэвлэлийн даралтат хуудас

МЭДЭЭЛЭЛ

МЭДЭЭЛЭЛ, ОЙ САНАМЖ

ЭРҮҮЛ МЭНД

2026 оны эхний 9 сард 3593 эх амаржсан нь өмнөх оны мөн үеэс 224(6.6%) төрөлтөөр нэмэгдсэн байна.

Дүүргийн хэмжээнд 2026 оны эхний 9 сард 3135 эх амаржсан нь өмнөх оны мөн үеэс 224(6.6%) төрөлтөөр нэмэгдсэн байна. 2026 оны эхний 9 сард нялхсын эндэгдэл өмнөх онтой харьцуулахад 2(7.4%) хүүхдээр нэмэгдэж, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл өмнөх онтой харьцуулахад 6 (75.0%) хүүхдээр буурч байгаа бол эхийн эндэгдэл гараагүй байна.

ХҮСНЭГТ 3. **ТӨРСӨН ХҮҮХЭД, ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, 2026 оны эхний 9 сард**

Үзүүлэлт	2024 I-IX	2025 I-IX	2026 I-IX	Өөрчлөлт %
Амаржсан эхийн тоо	**3 458**	**3 369**	3 593	**6.6**
Амьд төрсөн хүүхэд	3 495	3 389	3 631	7.1
Эхийн эндэгдэл	0	2	0	-
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	33	27	29	7.4
1-5 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	6	8	2	-75.0

ЗУРАГ 1. **АМАРЖСАН ЭХ, АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХЭД**

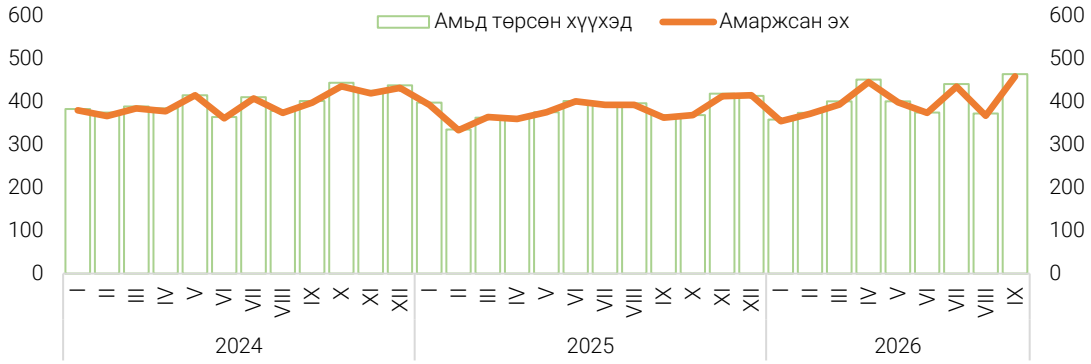

Дүүргийн хэмжээнд 2026 оны эхний 9 дүгээр сарын байдлаар 2115 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 1994(48.5%)хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 78.3 продицмилээр буурсан байна. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн 23.0 хувийг салхин цэцэг, 29.2 хувийг гар хөл, амны өвчин, 5.4 хувийг цусан суулга, 3.9 хувийг шинээр илэрсэн сүрьеэ, 4.2 хувийг тэмбүү, 1.4 хувийг заг хүйтэн, 9.0 хувийг улаан бурхан, 24.0 хувийг бусад өвчнөөр өвчлөгчид тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 4. ДҮҮРЭГТ БҮРТГЭГДСЭН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, жил бүрийн эхний 9 сард

Төрөл	Хэмжих нэгж	2024 I-IX	2025 I-IX	2026 I-IX	Өөрчлөлт	
					тоо/нэгж	хувь
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн, бүгд	**тоо**	**1 473**	**4 109**	**2 115**	**-1994**	**-48.5**
	10000 хүнд	59.3	154.6	76.2	-78.3	
Үүнээс:						
Вируст хепатит	тоо	9	17	10	-7	-41.2
	10000 хүнд	0.4	0.6	0.4	-0.2	
Цусан суулга	тоо	192	115	114	-1	-0.9
	10000 хүнд	7.7	4.3	4.1	-0.2	
Улаан эсэргэнэ	тоо	58	64	61	-3	-4.7
	10000 хүнд	2.3	2.4	2.2	-0.2	
Сальмонеллёз	тоо	41	40	60	20	50.0
	10000 хүнд	1.7	1.5	2.2	0.7	
Салхин цэцэг	тоо	602	555	487	-68	-12.3
	10000 хүнд	24.2	20.9	17.5	-3.4	
Гахайн хавдар	тоо	31	8	7	-1	-12.5
	10000 хүнд	1.2	0.3	0.3	0	
Ёлом	тоо	15	11	12	1	9.1
	10000 хүнд	0.6	0.4	0.4	0	
Гар хөл, амны өвчин	тоо	167	124	617	493	4.9**
	10000 хүнд	6.7	4.7	22.2	17.5	
Тэмбүү	тоо	84	74	88	14	18.9
	10000 хүнд	3.4	2.8	3.2	0.4	
Заг хүйтэн	тоо	45	46	30	-16	-34.8
	10000 хүнд	1.8	1.7	1.1	-0.6	
Трихомониаз	тоо	11	3	5	2	66.7
	10000 хүнд	0.4	0.1	0.2	0.1	
Сүрьеэ	тоо	128	104	82	-22	-21.2
	10000 хүнд	5.2	3.9	2.9	-1	
Улаан бурхан	тоо	0	2184	190	-1 994	-91.3
	10000 хүнд	0.0	82.2	6.8	-75.4	
Коронавирус – (Covid 19)	тоо	1	1	0	-1	
	10000 хүнд	0.0	0.0	0	0	
Бусад	тоо	89	763	352	-411	-53.9
	10000 хүнд	3.6	28.7	12.7	-16	

ЗУРАГ 2. ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧИД

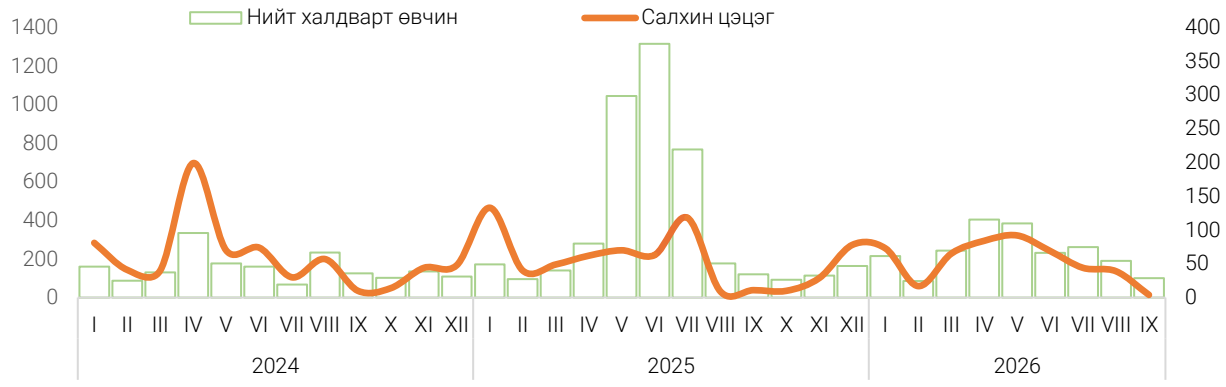

Амьд төрөлт: Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан, эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байсан зэргийг (хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүй) хамруулна.

Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн жилд 0-28 хоногтой эндсэн хүүдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эхийн эндэгдлийн харьцаа (100000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд эндсэн эхийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эндсэн эх: Жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт

болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэнийг хамруулна.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

Хан-Уул дүүргийн нийгмийн даатгалын орлого 575.9 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 0.8 хувиар өссөн байна.

2026 оны эхний 9 дүгээр сард дүүргийн нийгмийн даатгалын сангийн нийт орлого 575.9 тэрбум төгрөг хүрч, төлөвлөсөн хэмжээнээс 4.4 (0.8%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

2026 оны эхний 9 дүгээр сард орлогын төлөвлөгөөний биелэлтийн хувийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.1 нэгж хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

ХҮСНЭГТ 5. **НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, сан тус бүрээр, 2026 оны эхний 8 сард**

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө		Гүйцэтгэл		Биелэлт	
	2025 I-VIII	2026 I-VIII	2025 I-VIII	2026 I-VIII	Хувь	
Нийт дүн	**482 343.9**	**571 518.5**	**491 286.9**	**575 977.4**	**1.9**	**0.8**
Тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого	407 962.8	472 493.4	405 566.5	475 185.9	-0.6	0.6
Тэтгэмжийн сангийн орлого	36 650.5	49 773.9	43 060.1	50 858.8	17.5	2.2
ҮОМШӨ-ний даатгалын орлого	23 621.6	30 892.5	27 504.0	31 975.0	16.4	3.5
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого	14 109.0	18 358.7	15 156.3	17 957.7	7.4	-2.2

Тайлбар: ҮОМШӨ-Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин

Эх үүсвэр: Хан-Уул дүүргийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс

Даатгалын санд хуримтлуулсан нийт шимтгэлийн орлогын 82.5 хувийг тэтгэврийн даатгалын санд, 8.8 хувийг тэтгэмжийн даатгалын санд, 5.6 хувийг ҮОМШӨ-ний даатгалын санд, 3.1 хувийг ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого тус тус эзэлж байна.

ЗУРАГ 3. **НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ДААТГАЛЫН ОРЛОГЫН БҮТЭЦ, хувиар**

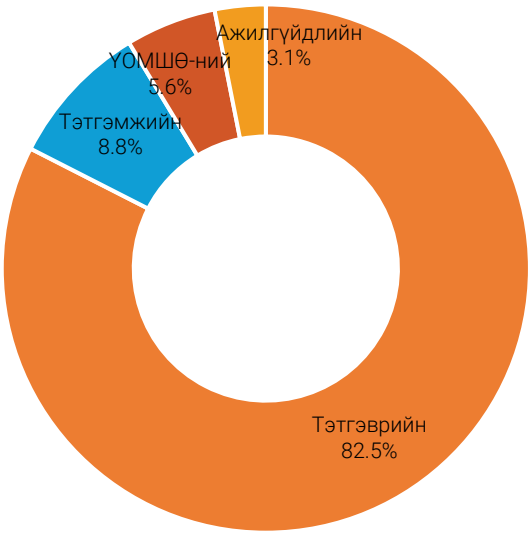

ЗУРАГ 4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ЗАРЛАГЫН БҮТЭЦ, хувиар

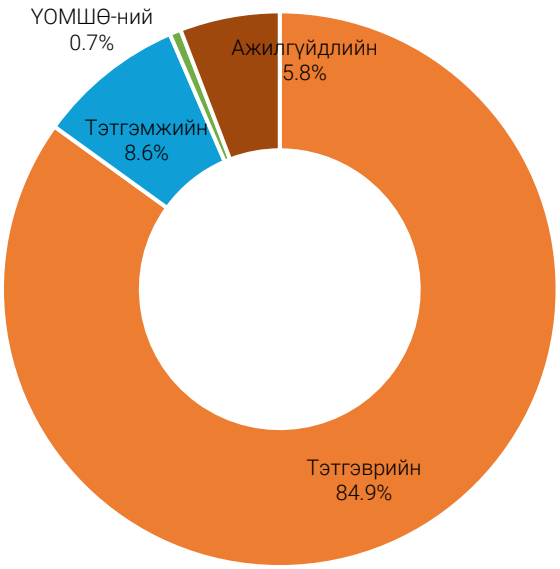

Тэтгэврийн даатгалын сангаас өндөр насны тэтгэвэр авагч 24695 хүнд 250.7 тэрбум төгрөгийг, цэргийн тэтгэвэр авагч 1711 хүнд 26.9 тэрбум төгрөгийг, тахир дутуугийн тэтгэвэр авагч 3463 хүнд 23.4 тэрбум төгрөгийг, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагч 1212 хүнд 8.3 тэрбум төгрөгийг тус тус олгосон байна.

Тэтгэмжийн даатгалын сангаас жирэмсэн болон амаржсан 3798 хүнд 19.6 тэрбум төгрөгийг, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсан 8576 хүнд 4.3 тэрбум төгрөгийг, 689 хүнд оршуулгын тэтгэмж 2.1 тэрбум төгрөгийг тус тус олгожээ.

ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас тахир дутуугийн тэтгэвэр авагч 136 хүнд 1.4 тэрбум төгрөгийг, тэтгэмж төлбөрт 234 хүнд 448.8 сая төгрөгийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагч 20 хүнд 269.4 сая төгрөгийг тус тус олгосон байна. ҮОМШӨ-ний бусад зардалд 151 хүнд 218.3 сая төгрөгийг тус тус олгосон байна.

Ажилгүйдлийн тэтгэмж авсан 3772 хүнд 21.2 тэрбум төгрөг зарцуулжээ.

Мөн ажил олгогч даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн, сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээнд 3. сая төгрөг зарцуулсан байна.

.

ЗУРАГ 5. ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, сая төгрөг

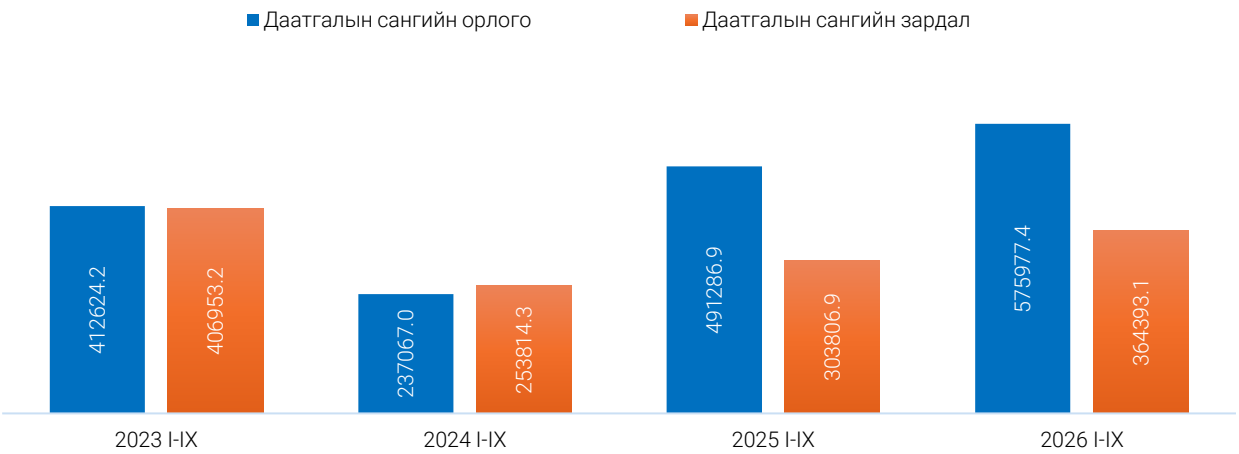

ЗУРАГ 6. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ТЭТГЭВЭР АВАГЧДЫН ТОО

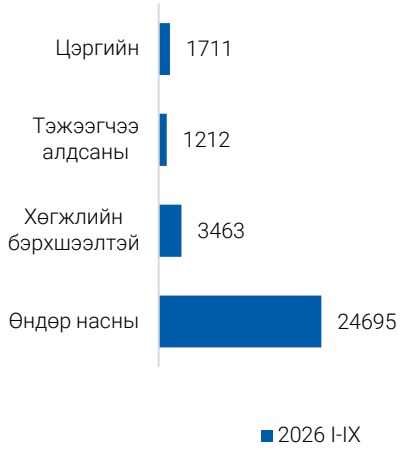

Ойлголт, тодорхойлолт:

Нийгмийн даатгал нь иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болох үед өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм, эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Нийгмийн даатгалын сан гэж ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах, нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ.

Даатгуулагч гэдэг нь хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг хэлнэ.

Тэтгэвэр гэж даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, эсхүл өндөр насны тэтгэвэр авах насанд хүртэл, нас барахад нь түүний асрамжид байсан гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүнд нийгмийн даатгалын сангаас сар бүр олгох мөнгөн олговор юм.

Тэтгэмж нь хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдах, жирэмсний, амаржсаны чөлөө эдлэх, ажилгүй болох тохиолдолд даатгуулагч өөрт нь, даатгуулагч нас барах тохиолдолд гэр бүлд нь хууль заасан болзол, нөхцөлийн дагуу нийгмийн даатгалын сангаас тодорхой хугацаанд буюу нэг удаа олгох мөнгөн олговор байна.

ХАЛАМЖ

2026 оны эхний 9 дүгээр сарын байдлаар нийгмийн халамжийн сангийн зарлагын 93.1 (64.5%) тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгө буюу 107812 хүнд, нийгмийн халамж 38.4 (26.7%) тэрбум төгрөг, эх, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмжид 5.6 (3.9%) тэрбум төгрөг, алдарт эхийн одонгийн тусламж 3.5 (2.5%) тэрбум төгрөг, насны хишиг 2.4 (1.7%) тэрбум төгрөг, алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, хүнс, тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээнд, онцгой тохиолдолд олгох тэтгэмжид 1033.6 (0.7%) сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

ХҮСНЭГТ 6. НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, сая төгрөг

Үзүүлэлт	2026 I-IX	
	Дүн	Хүний тоо
Нийт зарлагын дүн	**144 374.0**	**182 550**
Нийгмийн халамжийн сан	38 478.1	25 331
Эх, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	5 641.3	16 932
Алдарт эхийн одонгийн тусламж	3 583.6	15 476
Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	964.4	179
Хүүхдийн мөнгө	93 173.5	107 812
Насны хишиг	2 463.9	16 428
Онцгой тохиолдолд олгох тэтгэмж	32.4	27
Хүнс, тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ	36.8	365

Ойлголт, тодорхойлолт

Нийгмийн халамж гэж эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан, эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг;

Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэн" гэж Үндэсний статистикийн хороо, нийгмийн халамжийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хамтран баталсан аргачлалын дагуу өрхийн мэдээллийн нэгдсэн санд орсон, амьжиргааны түвшин нь тухайн үеийн ядуурлын шугамаас доогуур өрхөөс сонгогдсон өрхийн гишүүнийг хэлнэ.

ГЭМТ ХЭРЭГ

Хан-Уул дүүрэгт 4155 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 337(7.5%) хэргээр буурсан байна.

2026 оны эхний 9 дүгээр сард дүүргийн нутаг дэвсгэрт 4155 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 337 (7.5%) хэргээр буурсан үзүүлэлттэй байна.

ХҮСНЭГТ 7. БҮРТГЭГДСЭН НИЙТ ГЭМТ ХЭРЭГ, 2026 оны эхний 9 сар

Төрөл	Гэмт хэргийн тоо			Өөрчлөлт	
	2024 I-IX	2025 I-IX	2026 I-IX	Тоо	Хувь
Дүүргийн дүн	**3 521**	**4 492**	**4 155**	**-337**	**-7.5**
Хүний амь	10	13	16	3	23.1
Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх	47	35	45	10	28.6
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	434	573	600	27	4.7
Хүчин	30	48	52	4	8.3
Хулгай	779	867	789	-78	-9.0
Малын хулгай	1	5	2	-3	-60.0
Дээрэм	35	43	24	-19	-44.2
Залилан	1 441	1 869	1 649	-220	-11.8
Олон нийтийн амгалан тайван байдал	-	-	2	2	-
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журам зөрчих	134	234	248	14	6.0
Бусад	610	805	728	-77	-9.6

Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 39.7 хувийг залилан, 14.4 хувийг хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 19.0 хувийг хулгай, 6.0 хувийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журам зөрчих, 1.3 хувийг хүчин, 0.6 хувийг дээрэм, 1.1 хувийг хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх, 0.4 хувийг хүнийг амь, 0.0 хувийг олон нийтийн амгалан тайван байдал байдал , 17.5 хувийг бусад гэмт хэргүүд тус тус эзэлж байна.

ЗУРАГ 7. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, сараар

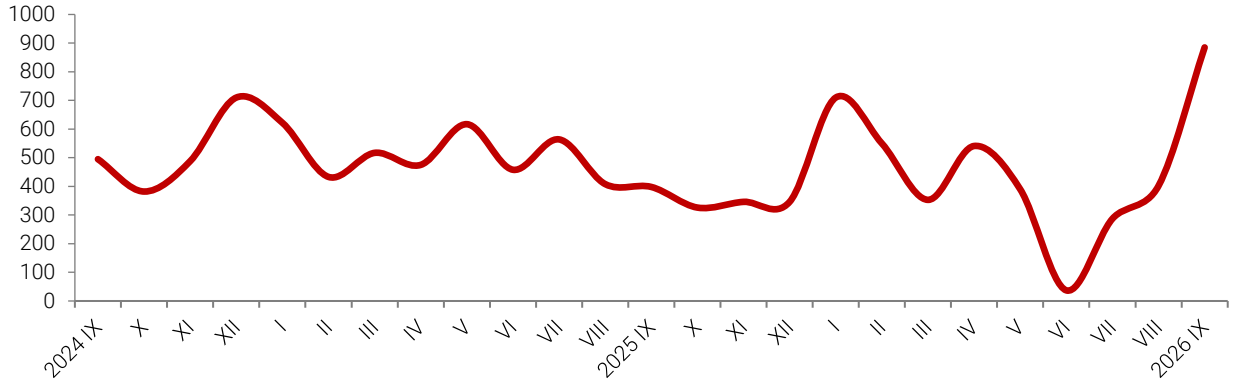

ХҮСНЭГТ 8. БҮРТГЭГДСЭН ХУЛГАЙН ГЭМТ ХЭРЭГ

Хэлтэс	Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг			Өөрчлөлт 2026/2025	
	2024 I-IX	2025 I-IX	2026 I-IX	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	**22 941**	**26 679**	**28 594**	**1 915**	**7.2**
Хан-Уул дүүргийн дүн Үүнээс: Цагдаагийн хэлтсээр	3 521	4 492	4 155	-337	-7.5
I хэлтэс	2 234	2 475	2 518	43	1.7
II хэлтэс	1 287	2 017	1 637	-380	-18.8
Нийслэлийн дүнд эзлэх хувь	15.3	16.8	14.5	-	-2.3

Дүүргийн хэмжээнд 2026 оны эхний 9 дүгээр сарын байдлаар бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн нийслэлийн дүнд эзлэх хувь 14.5 байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй 2.3 нэгж хувиар буурсан байна. Түүнчлэн дүүргийн хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 60.6 хувь нь цагдаагийн I хэлтсийн харьяа хороодын нутаг дэвсгэрт үйлдэгджээ.

ХҮСНЭГТ 9. ЗӨРЧЛИЙН МЭДЭЭ, хэлтсээр

Хэлтэс	Согтуугаар үйлдсэн гэмт хэрэг		Эмэгтэй хүн оролцсон		Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас	
	2025 I-IX	2026 I-IX	2025 I-IX	2026 I-IX	2025 I-IX	2026 I-IX
Дүүргийн дүн	**257**	**276**	**452**	**774**	**95**	**103**
I хэлтэс	123	164	310	493	43	61
II хэлтэс	134	112	142	281	52	42

Хан-Уул дүүрэг дэх цагдаагийн газрын хариуцсан нутаг дэвсгэрт 2026 оны эхний 9 дүгээр сарын байдлаар гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас 103 хэрэг үйлдэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 8(8.4%) хэргээр өссөн байна. Дүүргийн хэмжээнд гэмт хэргийн улмаас хохирсон 3856 иргэн хохирсоны 1921(49.8%) нь эмэгтэйчүүд байсан бол 17(0.4%) нь 7 хүртэлх насны хүүхэд, 61(1.6%) нь 8-13 насны хүүхэд, 95(2.4%) нь 14-17 насны хүүхдүүд хохирсон байна

Гэмт хэргийн улмаас 713 хүн гэмтэж осолдон, 72 хүн нас барж, төр, ард иргэдэд 232.7 тэрбум төгрөгийн хохирол учруулсны 68.3 (29.3%) тэрбум төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлжээ. 2026 оны эхний дугаар сарын байдлаар тус дүүргийн 15 дугаар хороонд 551 гэмт хэрэг гарч хамгийн өндөр, 7 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт хамгийн бага буюу 29 гэмт хэрэг гарсан.

ХҮСНЭГТ 10. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, хороогоор, төрлөөр

Хороо	Нийт дүн	Хүнийг алах	Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	Хүчин	Хулгай	Үүнээс			Дээрэм	Залилан	Малын хулгай	Олон нийтийн амгалан тайван байдал алдагдуулах	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журам зөрчих	Бусад
							ИӨХ	Авто тээврийн хэрэгсэл хулгайлах	Халаасны хулгай						
Нийт дүн	**4 155**	**16**	**45**	**600**	**52**	**789**	**646**	**11**	**50**	**24**	**1 649**	**2**	**2**	**248**	**728**
1-р хороо	133	1	1	17	2	17	15	1	1	2	52			5	36
2-р хороо	194	1	3	31	1	25	20		4	4	95			8	26
3-р хороо	270		7	33	5	34	31		3		111			26	54
4-р хороо	89			7	1	16	14				34			18	13
5-р хороо	53	1		7	1	11	9				21			7	5
6-р хороо	78		5	6		18	14	1		1	28			6	14
7-р хороо	29		1	8		6	5				10				4
8-р хороо	158	1	1	40	1	40	28	1	1	3	34	1		18	19
9-р хороо	55			12	1	22	10		1	1	12			4	3
10-р хороо	85	1		15		12	9				34			12	11
11-р хороо	346	1	3	66	2	55	45	1	9		121			15	83
12-р хороо	60		1	15	2	16	10				8			4	14
13-р хороо	36	2		7		7	3	1			13	1		2	4
14-р хороо	75	3	2	10	2	18	13				18			10	12
15-р хороо	551		2	91	4	116	94		20	3	218		1	18	98
16-р хороо	65	1		12	1	21	17	1		1	18			2	9
17-р хороо	196		2	22	1	38	35	2	1	1	84			10	38
18-р хороо	229		1	20	2	50	49		1	1	121			5	29
19-р хороо	189	1	3	23	3	28	25		2	1	87			8	35
20-р хороо	337		4	34	3	21	19		2	3	188			11	73
21-р хороо	222		3	33	6	57	50	2		1	80			11	31
22-р хороо	73	1	1	9	1	7	7				34			6	14
23-р хороо	297	1	3	43	5	69	50		2		105		1	18	52
24-р хороо	206	1	1	25	2	57	49		2	1	72			18	29
25-р хороо	129	16	1	14	6	28	25	1	1	1	51			6	22

ДҮҮРГИЙН ТӨСӨВ

Дүүргийн төсвийн нийт орлого 433.8 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 76.1 тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрдэжээ.

Дүүргийн төсвийн нийт орлого (урсгал орлого болон тусламжийн орлого) 2026 оны эхний 9 сард 433.8 тэрбум төгрөг болж, төсвийн орлого төлөвлөснөөс 76.1(14.9%) тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрдсэн бөгөөд орлогын бүрдэлт 2025 оноос 18.0 хувиар өссөн байна. Төсвийн нийт орлогын 97.9 хувийг татварын орлого (орлогын албан татвар, хөрөнгийн албан татвар, бусад татвар, төлбөр, хураамж), 2.1 хувийг татварын бус орлого (нийтлэг татварын бус орлого, улсын төсөв болон орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг) эзэлж байна.

ЗУРАГ 8. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, сая төгрөг

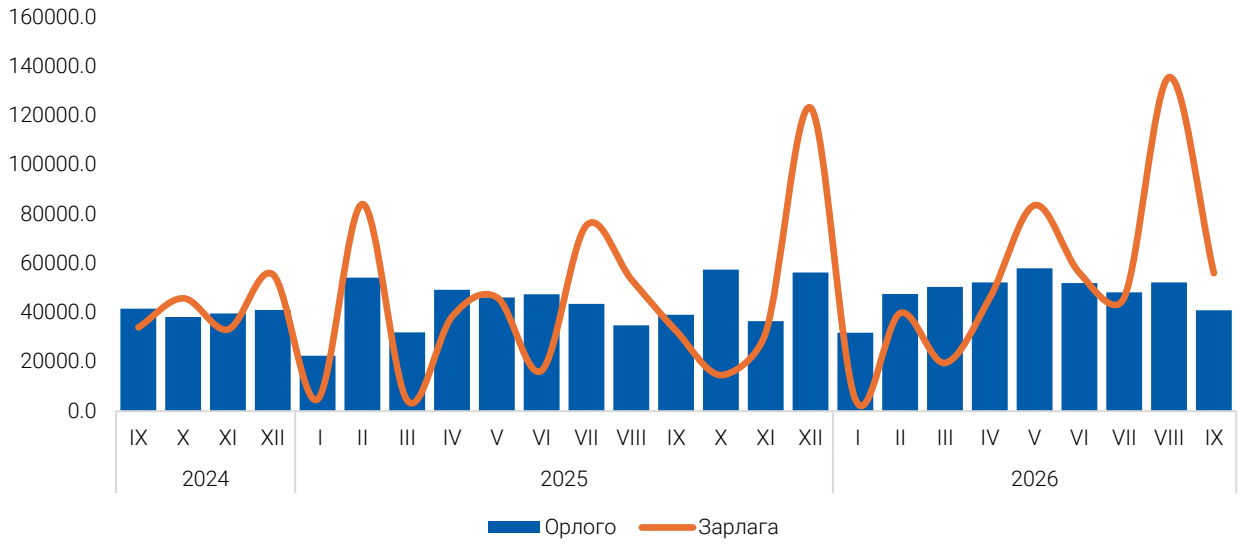

Татварын орлогын хэмжээ 424.6 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 78.9(15.7%) тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрдсэн бол татварын бус орлого 9.2 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 2.8(43.2%) тэрбум төгрөгөөр илүү бүрдсэн байна.

ХҮСНЭГТ 11. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, 2026 оны эхний 9 сард

	Төсвийн орлого			Үүнээс					
				Татварын орлого			Татварын бус орлого		
	Бүгд	ТБ %	Зөрүү	Бүгд	ТБ %	Зөрүү	Бүгд	ТБ %	Зөрүү
	сая төгрөг								
Дүн	433 788.7	-14.9	-76 151.1	424 593.0	-15.7	-78 923	9 195.7	43.2	2 771.9

**-дахин

Орлогын албан татвар төлөвлөснөөс 67.7 тэрбум төгрөгөөр, бусад татвар, төлбөр, хураамж төлөвлөснөөс 11.0 тэрбум төгрөгөөр хөрөнгийн албан татвар 233 сая төгрөгөөр тус тус дутуу бүрдсэн байна.

ХҮСНЭГТ 12. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, 2026 оны эхний 9 сард

Үзүүлэлт	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Өөрчлөлт	
	сая төгрөг		Хувь	Дүн
Орон нутгийн орлого	**509 939.8**	**433 788.7**	**- 14.9**	**-76 151.1**
1.Татварын орлогын дүн	503 516.0	424 593.0	- 15.7	-78 923.0
1.1 Орлогын албан татвар	425 127.7	357 422.3	- 15.9	-67 705.4
Хувь хүний орлогын албан татвар	425 127.7	357 422.3	- 15.9	-67 705.4
1.2 Хөрөнгийн албан татвар	27 234.7	27 001.7	- 0.9	- 233.0
1.3 Бусад татвар,төлбөр, хураамж	51 153.6	40 169.0	- 21.5	-10 984.6
1.3.1 Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	19 910.9	15 164.3	- 23.8	-4 746.6
Улсын тэмдэгтийн хураамж	13 120.0	11 198.5	- 14.6	-1 921.5
Ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.0	61.4	-	61.4
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	6 790.9	3 904.4	- 42.5	-2 886.5
1.3.2 Газрын төлбөр	31 088.7	24 817.2	- 20.2	-6 271.5
1.3.3 Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	154.0	187.5	21.8	33.5
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	14.0	32.1	129.3	18.1
2.Татварын бус орлогын дүн	6 423.8	9 195.7	43.2	2 771.9
2.1 Нийтлэг татварын бус орлого	4 427.7	7 199.6	62.6	2 771.9
Торгуулийн орлого	3 650.0	6 405.3	75.5	2 755.3
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого*	741.7	776.0	4.6	34.3
Бусад орлого	36.0	18.3	- 49.2	- 17.7
2.2 Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	1 996.1	1 996.1	0.0	0.0

ЗУРАГ 9. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, сая төгрөгөөр

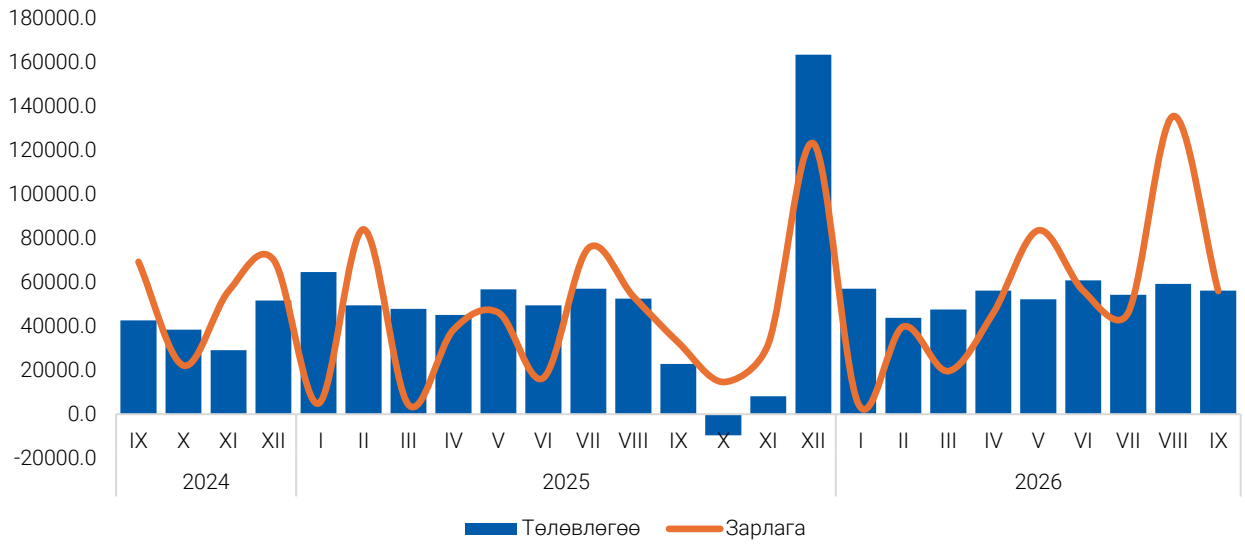

ХҮСНЭГТ 13. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, 2026 оны эхний 9 сард, сая төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Зарлага		Өөрчлөлт	
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Дүн
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	**487 935.1**	**487 936.0**	**0.0**	**0.9**
1.Урсгал зарлага	457 678.6	457 679.5	0.0	0.9
1.1 Бараа, үйлчилгээний зардал	117 348.7	117 349.6	0.0	0.9
Цалин хөлс	16 222.2	16 222.2	0.0	0.0
Нийгмийн даатгалын шимтгэл, хураамж	2 011.4	2 011.4	0.0	0.0
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	99 115.1	99 116.0	0.0	0.0
1.2 Татаас ба урсгал шилжүүлэг	340 329.9	340 329.9	0.0	0.0
Татаас	-	-	-	-
Урсгал шилжүүлэг	340 329.9	340 329.9	0.0	0.0
2. Хөрөнгийн зардал	30 256.5	30 256.5	0.0	0.0
Барилга байгууламж	6 045.6	6 045.6	0.0	0.0
Их засвар	13 410.5	13 410.5	0.0	0.0
Тоног төхөөрөмж	4 184.7	4 184.7	0.0	0.0
Бусад хөрөнгө	6 615.7	6 615.7	0.0	0.0

Эх үүсвэр: Хан-Уул дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

Дүүргийн төсвөөс болон тусгай зориулалтын шилжүүлгээр санхүүждэг байгууллагууд тухайн сарын эхэнд үлдэгдэлгүй байсан бол шинээр өглөг үүсээгүй байна.

ХҮСНЭГТ 14. ӨГЛӨГ, 2026 оны эхний 9 сард, сая төгрөгөөр

	9-р сарын эхний үлдэгдэл	Шинээр үүссэн өглөг	Тухайн сард төлөгдсөн	9-р сарын эцсийн үлдэгдэл
Нийт дүн	0.0	0.0	0.0	0.0

Ойлголт, тодорхойлолт:

Татварын орлого: Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр, хураамжаас бүрдэнэ.

Татварын бус орлого: Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Төсвийн орлого: Ирээдүйн өв сан, тогтворжуулалтын сан болон тэнцвэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс өмнөх оны мөн үеэс 11.9 хувиар өслөө.

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2026 оны 9 дүгээр сард нийслэлийн хэмжээнд өмнөх оны мөн үеэс 11.9 хувиар, өмнөх сараас 0.4 хувиар өссөн байна.

ЗУРАГ 10. **ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС**

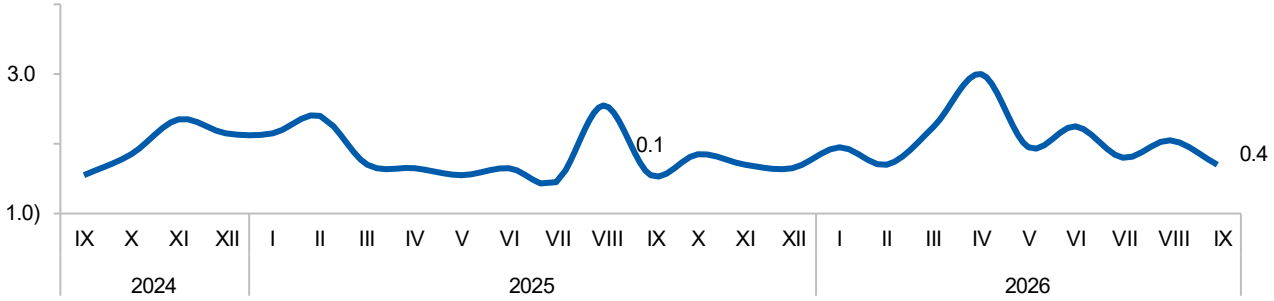

Хэрэглээний үнийн индекс 2026 оны 9 дүгээр сард өмнөх оны мөн үеэс 11.9 хувиар өсөхөд Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа бүлгийн үнэ 19.8 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи мансууруулах бодис бүлгийн үнэ 15.5 хувь, хувцас бөс бараа гутал бүлгийн үнэ 5.8 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа бүлгийн үнэ 7.5 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 7.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээний үнэ 7.6 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ бүлгийн үнэ 18.7 хувь, даатгал санхүүгийн үйлчилгээний үнэ 23.8 хувь, бусад бараа үйлчилгээний үнэ 9.6 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

ХҮСНЭГТ 15. **ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, барааны бүлгээр**

Бараа үйлчилгээний бүлгийн нэр	2025-IX / 2024-IX	2026-IX / 2025-IX	2026--IX / 2025-IX	2026-IX / 2026-VIII
	Хувь			
Ерөнхий индекс	**9.9**	**11.9**	**10.4**	**0.4**
Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа	11.2	19.8	16.7	-1.4
Согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодис	7.4	15.5	11.4	1.9
Хувцас, бөс бараа, гутал	8.1	5.8	2.8	0.3
Орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш	23.4	6.4	5.9	0.2
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	7.9	7.5	6.5	0.2
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	7.6	7.2	5.9	0.3
Тээвэр	4.8	8.6	9.2	3.2
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	2.4	1.4	1.3	0.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	5.4	7.6	5.0	0.0
Боловсролын үйлчилгээ	13.6	18.6	18.6	0.4
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	9.6	18.7	18.0	2.5
Даатгал, санхүүгийн үйлчилгээ	6.1	23.8	23.8	0.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	7.7	9.6	4.4	1.2

2026 оны 9 дүгээр сард үнийн ажиглалт хийхээр хэрэглээний сагсанд сонгогдсон 418 төрлийн бараа, үйлчилгээний үнийг өмнөх сартай харьцуулахад 113 (27.0%) бараа үйлчилгээний үнэ өсөж, 23 (5.5%) бараа үйлчилгээний үнэ буурч, 282 (67.5%) бараа үйлчилгээний үнэ тогтвортой байв.

2026 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдрийн үнийн ажиглалтаар Хан-Уул дүүргийн хүнсний зах, дэлгүүрүүдээр худалдаалагдаж байгаа хүнсний өргөн хэрэглээний сонгогдсон 16 нэр төрлийн бүтээгдэхүүний дундаж үнийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад “Хонины мах”, ястай 9000 төгрөг, “Үхрийн мах”, ястай мах 8500 төгрөг, польш алим 3500 төгрөг, лууван 1000 төгрөг, “Сүү” ХК-ийн цөцгийтэй тараг 930 төгрөг, төмс 900 төгрөг, “Талх чихэр” ХК-ны “Атар” талх 700 төгрөг, задгай сүү 700 төгрөг, байцай 700 төгрөг, дээд зэргийн гурил 650 төгрөг, сонгино 500 төгрөг, 1-р зэргийн гурил 390 төгрөг, 2-р зэргийн гурил 260 төгрөгөөр тус тус өссөн бол элсэн чихэр 2650 төгрөг, манжин 2000 төгрөгөөр буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 16. БАРААНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, төгрөг, 2026 оны 9 дүгээр сард

Бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжих нэгж	2025 IX	2026 IX	Хувь
Талх “Атар”, “Талх чихэр” ХК	ширхэг	2 400	3 100	29.2
Хонины мах, ястай	кг	15 500	24 500	58.1
Үхрийн мах, ястай	кг	20 500	29 000	41.5
Гурил , дээд зэрэг, “Алтан тариа” ХК, савласан	кг	3 250	3 900	20.0
Гурил ,1-р зэрэг, “Алтан тариа” ХК, задгай	кг	2 660	3 050	14.7
Гурил, 2-р зэрэг, “Алтан тариа” ХК, савласан	кг	1 940	2 200	13.4
Элсэн чихэр	кг	10 000	7 350	-26.5
Төмс, монгол	кг	1 100	2 000	81.8
Байцай, монгол	кг	2 800	3 500	25.0
Лууван, монгол	кг	3 000	4 000	33.3
Манжин, монгол	кг	6 000	4 000	-33.3
Сонгино, хятад	кг	3 500	4 000	14.3
Цагаан будаа	кг	6 400	6 400	0.0
Алим, Польш	кг	8 000	11 500	43.8
Сүү, задгай	литр	3 300	4 000	21.2
Тараг, цөцгийтэй, “Сүү ” ХК	литр	4 370	5 300	21.3

Худалдаа үйлчилгээний “Мөнхсуврага” төв

ЗУРАГ 11. НЭГ КИЛОГРАММ МАХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 9 сард, төгрөг

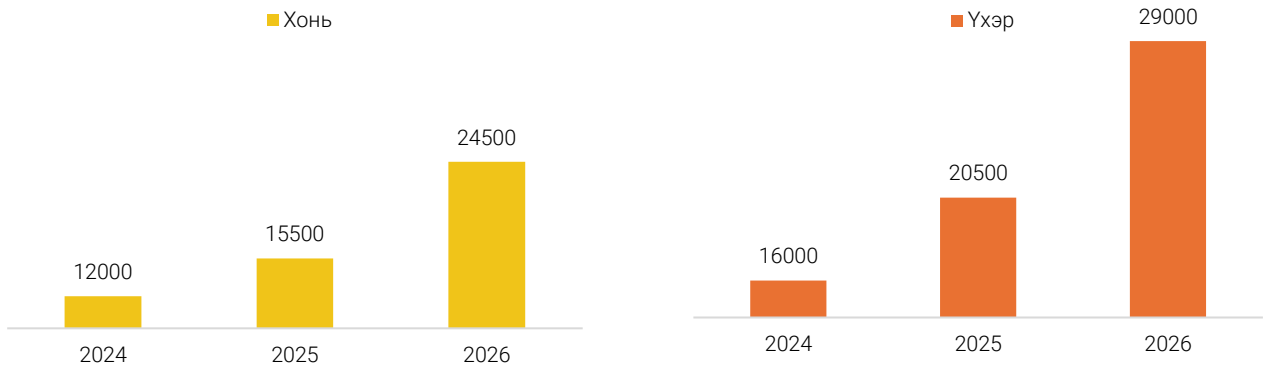

ЗУРАГ 12. НЭГ КИЛОГРАММ САВЛАСАН ГУРИЛЫН ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 9 сард, төгрөг

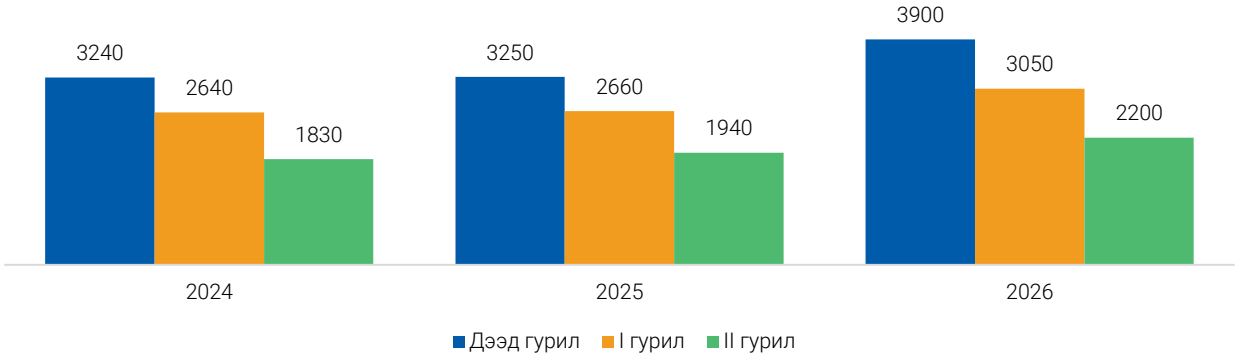

ЗУРАГ 13. НЭГ КИЛОГРАММ САВЛАСАН ГУРИЛЫН ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 9 сард, төгрөг

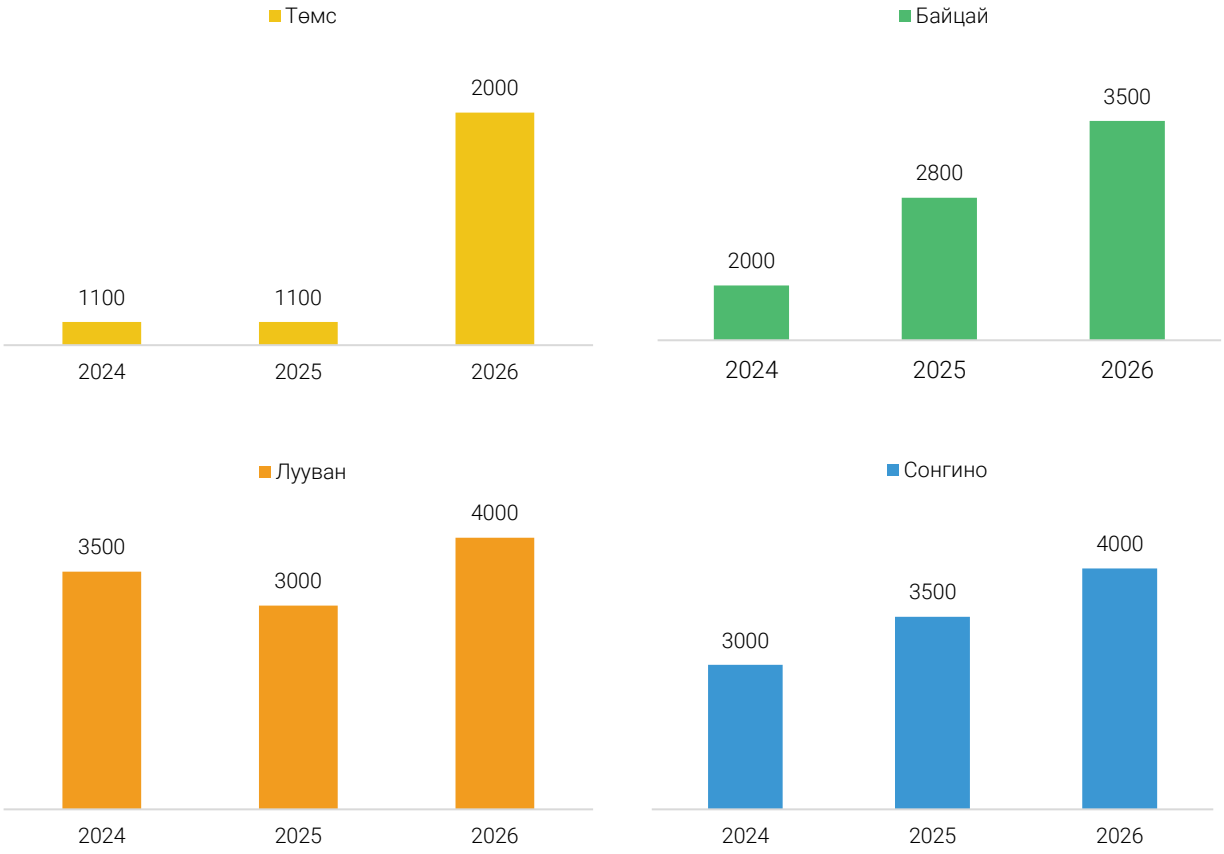

ХҮСНЭГТ 17. НЭГ ЛИТР ШАТАХУУНЫ ҮНЭ, төгрөг

ШТС	2025.IX.20					2026.IX.20				
	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ
Дундаж үнэ	**3 510**	**-**	**2 590**	**2 990**	**1 950**	**4 985**	**-**	**3 040**	**4 770**	**2 450**
Петровис	3 510	-	2 590	3 040	-	4 990	-	3 040	4 780	-
Шунхлай	3 510	-	2 590	2 940	-	4 980	-	3 040	4 760	-
Юнигаз	-	-	-	-	1 950	-	-	-	-	2 450

Ойлголт, тодорхойлолт:

Хэрэглээний сагс: Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувь.

$$I_{ct}^{L} = \sum \left(\frac{P_{it}}{P_{it-1}}\right)\left(\frac{P_{it-1}}{P_{it-2}}\right) \dots \left(\frac{P_{i2}}{P_{i1}}\right)\left(\frac{P_{i1}}{P_{i0}}\right)\frac{P_{i0}Q_{i0}}{\sum P_{i0}Q_{i0}}$$

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ): Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

АЖ ҮЙЛДВЭР

Хан-Уул дүүргийн аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл өмнөх оны мөн үеэс 64.9 хувиар өслөө.

Дүүргийн аж үйлдвэрийн байгууллагууд 2026 оны эхний 9 дүгээр сарын байдлаар 5843.4 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 5708.4 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад үйлдвэрлэлт 64.9 хувиар, борлуулалт 42.0 хувиар тус тус өссөн байна.

ЗУРАГ 14. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, БОРЛУУЛАЛТ, тэрбум төгрөгөөр

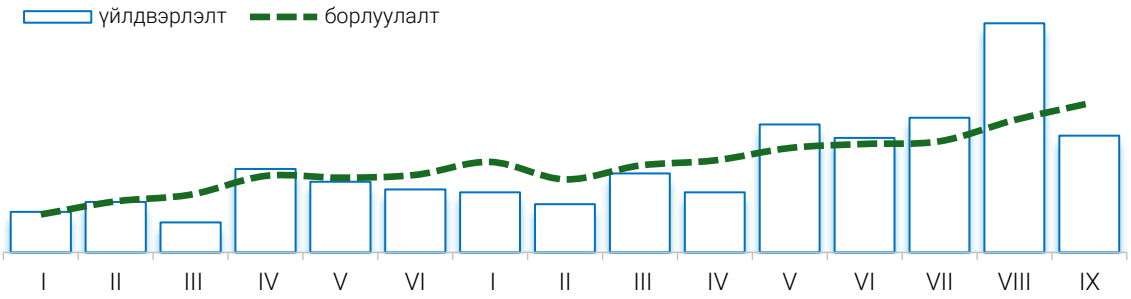

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын гол нэрийн бүтээгдэхүүнээс сүлжмэл эдлэл-ноолуур үйлдвэрлэл өмнөх оны мөн үеэс 52.8 хувь, боловсруулсан шингэн сүү, талх, нарийн боов шар айраг самнасан ноолуур хивс, өлөн гэдэс, дулаан эрчим хүч биет хэмжээ 7.5-31.1 хувиар тус тус өссөн байна. Харин малын мах 59.7 хувь, цахилгаан эрчим хүч 41.5 хувиар тус тус буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 18. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2025 I-IX	2026 I-IX	2026/2025
Боловсруулах аж үйлдвэр				
Малын мах	тн	212.4	85.7	-59.7
Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	29.2	34.6	18.5
Боловсруулсан шингэн сүү	мян.л	20 781.3	22 348.0	7.5
Талх	тн	1 227.4	1 383.6	12.7
Нарийн боов	тн	1 337.0	1 496.6	11.9
Цагаан архи	мян.л	10 588.4	11 139.5	5.2
Соёолжоор бэлтгэсэн шар айраг	мян.л	53 498.8	56 676.8	5.9
Самнасан ноолуур	тн	521.4	616.4	18.2
Хивс, шалны нэхмэл дэвсгэр	мян.м2	35.6	40.9	14.9
Сүлжмэл эдлэл-ноолуур	мян.ш	62.5	95.5	52.8
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж				
Цахилгаан эрчим хүч	сая.квт.цаг	655.4	383.6	-41.5
Дулааны эрчим хүч	мян.гкал	1 273.5	1 670.1	31.1

Дүүргийн аж үйлдвэрийн салбар 2026 оны эхний 9 сараар 5853.4 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт хийснээс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбар 68.1 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрлэл 29.0 хувийг, цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт 2.8 хувийг, ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа 0.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 19. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ салбараар

Салбар	Нийт бүтээгдэхүүн		
	2025 I-IX	2026 I-IX	2026/2025
	сая төгрөг		
БҮГД	3 548 947.6	5 853 450.8	64.9
УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОЛТ	2 038 186.2	3 985 520.4	95.5
Чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт	1 429 998.5	3 197 059.4	123.6
Металлын хүдэр олборлолт	569 505.5	750 463.4	31.8
Бусад ашигт малтмал олборлолт	10 260.2	266.2	- 97.4
Уул уурхайн туслах үйл ажиллагаа	28 422.0	37 731.4	32.8
БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	1 355 896.2	1 699 076.5	25.3
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	670 376.1	852 240.7	27.1
Мах боловсруулах, консервлох	9 414.1	10 120.4	7.5
Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	5 207.0	2 890.6	- 44.5
Сүү сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	116 660.2	209 626.3	79.7
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	46 976.3	69 861.2	48.7
Малын тэжээл үйлдвэрлэл	5 642.7	2 561.7	- 54.6
Ундаа үйлдвэрлэл	486 475.8	557 180.6	14.5
Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	144 922.9	170 085.5	17.4
Хувцас үйлдвэрлэл	272 463.7	307 089.9	12.7
Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	17 277.8	22 247.2	28.8
Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	23 848.7	26 462.0	11.0
Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	17 758.8	21 831.8	22.9
Химийн бодис болон химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	118 758.7	209 795.6	76.7
Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл	32 383.6	34 473.6	6.5
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4 579.0	4 574.2	- 0.1
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	21 039.0	10 734.6	- 49.0
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	3 908.9	4 720.7	20.8
Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн	477.6	977.6	104.7
Тавилга үйлдвэрлэл	4 651.9	6 146.5	32.1
Бусад боловсруулах үйлдвэрлэл	16 244.3	18 750.1	15.4
Машин, тоног төхөөрөмжийг угсрах, суурилуулах, холбогдох засвар, үйлчилгээ	7 205.1	8 946.4	24.2
ЦАХИЛГААН, ХИЙ, УУР, АГААРЖУУЛАЛТ	148 136.3	161 441.5	9.0
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	148 136.3	161 441.5	9.0
УС ХАНГАМЖ; СУВАГЖИЛТЫН СИСТЕМ, ХОГ ХАЯГДАЛ ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫГ ДАХИН СЭРГЭЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	6 728.9	7 412.4	10.2
Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	6 728.9	7 412.4	10.2

Аж үйлдвэрийн нийт борлуулалтын 2817.2 тэрбум төгрөгийг дотоодод, 2891.1 тэрбум төгрөгийг гадаадад борлуулсан байна. Нийт борлуулсан бүтээгдэхүүний 50.6 хувийг экспортод гаргасан бөгөөд уул уурхайн, олборлолтын 78.1 хувь, ээрэх нэхэх даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэлийн 89.2 хувь, нэхмэл болон сүлжмэл хувцас үйлдвэрлэлийн 18.7 хувь, ундаа үйлдвэрлэлийн 0.2 хувь, мах боловсруулах үйлдвэрлэл 82.7 хувь, машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн 12.1 хувь, арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн 9.9 хувийг тус тус гадаад борлуулсан байна.

ХҮСНЭГТ 20. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ БОРЛУУЛАЛТ салбараар

Салбар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт			
	2025 I-IX	2026 I-IX	2026/2025	Үүнээс: Экспорт (хувиар)
	сая төгрөг			
БҮГД	4 021 267.3	5 708 395.6	42.0	50.6
УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОЛТ	2 075 632.4	3 441 659.1	65.8	78.1
Чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт	1 472 448.4	2 747 499.8	86.6	96.4
Металлын хүдэр олборлолт	570 948.9	656 161.7	14.9	5.9
Бусад ашигт малтмал олборлолт	3 813.0	266.2	- 93.0	100.0
Уул уурхайн туслах үйл ажиллагаа	28 422.0	37 731.4	32.8	0.0
БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	1 790 028.8	2 098 144.7	17.2	9.7
Хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	1 188 718.8	1 325 260.7	11.5	0.8
Мах боловсруулах, консервлох	6 921.2	10 282.1	48.6	82.7
Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	5 633.4	5 117.5	- 9.2	8.7
Сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	164 745.2	195 267.2	18.5	0.0
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	54 278.0	70 515.4	29.9	0.0
Малын тэжээл үйлдвэрлэл	5 597.7	2 779.4	- 50.3	0.0
Ундаа үйлдвэрлэл	951 543.1	1 041 299.1	9.4	0.2
Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	142 711.6	167 970.0	17.7	89.2
Хувцас үйлдвэрлэл	168 805.2	209 723.2	24.2	18.7
Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	20 591.0	24 914.4	21.0	9.9
Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	25 751.2	28 379.6	10.2	0.0
Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	18 392.9	25 710.2	39.8	0.0
Химийн бодис болон химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	131 757.7	213 210.6	61.8	0.0
Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл	31 604.8	33 960.9	7.5	0.0
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4 127.7	6 630.8	60.6	0.0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	22 625.4	12 814.4	- 43.4	0.0
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	8 795.0	13 828.7	57.2	12.1
Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн	477.6	1 054.7	120.8	0.0
Тавилга үйлдвэрлэл	4 636.9	6 119.6	32.0	0.0
Бусад боловсруулах үйлдвэрлэл	16 281.0	19 518.2	19.9	0.0
Машин, тоног төхөөрөмжийг угсрах, суурилуулах, холбогдох засвар, үйлчилгээ	4 752.0	9 048.8	90.4	0.0
ЦАХИЛГААН, ХИЙ, УУР, АГААРЖУУЛАЛТ	148 136.3	161 441.5	9.0	0.0
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	148 136.3	161 441.5	9.0	0.0
УС ХАНГАМЖ, СУВАГЖИЛТЫН СИСТЕМ, ХОГ ХАЯГДАЛ ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫГ ДАХИН СЭРГЭЭХ	7 469.8	7 150.3	- 4.3	0.0
Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	7 469.8	7 150.3	- 4.3	0.0

Ойлголт, тодорхойлолт:

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

Эдийн засгийн үйл ажиллагааны ангилал: НҮБ-аас гишүүн орнууддаа мөрдөхийг зөвлөмж болгосон эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд нийцүүлэн боловсруулсан үндэсний ангилал юм.

ЦАГ УУР, АГААРЫН ЧАНАР, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2026 оны 9 дүгээр сард 11.3 ^{0}C байв.

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2026 оны 9 дугаар сард 11.3 ^{0}C байгаа нь өмнөх оны мөн үеийн дундажтай харьцуулбал 0.6 ^{0}C-аар хүйтэн байв. Энэ сарын хур тунадасны нийлбэр 29.1 миллиметр, салхины үнэмлэхүй их хурд 15 метр секунд хүрсэн байна.

ХҮСНЭГТ 21. АГААРЫН БОХИРДОЛТ, 9 сард

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдлын тоо	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий, мг/м^3	SO_2	0.050	358	0.027	-	0.005
Азотын давхар исэл, мг/м^3	NO_2	0.050	401	0.067	10	0.024
Тоосжилт, мг/м^3	PM_{10}	0.100	346	0.233	46	0.054
	$PM_{2.5}$	0.050	396	0.168	20	0.016
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, мг/м^3	CO	10.000	445	2.851	-	0.396
Озон, мг/м^3	O_3	0.100	798	0.128	9	0.031

Туул голын усны бохирдол:

Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лабораторийн 2026 оны 9 дүгээр сарын 23-24-ны өдөр хийсэн хэмжилтээр Туул голын усны найрлага Туул-Сонгино доод харуул цэгийн орчимд Амоны азот 1.6 дахин, биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч 1.8 дахин, нитритийн нэгдэл 3.6 дахин хүлцэх хэмжээнээс давж Туул голын ус бохирдолтой хэвээр байна.

ХҮСНЭГТ 22. НИЙСЛЭЛИЙН ГАДАРГЫН УСНЫ НАЙРЛАГА, 9 сард

Үзүүлэлт		Стандарт хэмжээ	“Туул-Налайх” харуул цэг		“Туул-Сонгино доод” харуул цэг	
			Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт
Хүчилтөрөгч	O_2	≥6	10.15	1.5 дахин	9.57	1.6 дахин
Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	$БХХ_5$	≤3	0.1	Хэвийн	5.3	1.8 дахин
Нитритийн нэгдэл	NO_2	≤0.02	0.21	Хэвийн	0.78	1.6 дахин
Амоны азот	NH_4	≤0.5	0.005	Хэвийн	0.072	3.6 дахин
Эрдэс фосфор	P	≤0.1	0.034	Хэвийн	0.065	хэвийн

ХҮСНЭГТ 23. УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН ХОНОГИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ, мг/м3, 9 сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл Экспо төв		Богд хааны ордон музей		Нисэх		Яармаг	
		2025	2026	2025	2026	2025	2026	2025	2026
Хүхэрлэгхий SO_2	Дундаж	0.013	-	0.008	-	-	-	0.012	0.007
	Хамгийн их	0.027	-	0.023	-	-	-	0.032	0.016
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	30	-	29	-	-	-	30	31
Азотын давхар исэл NO_2	Дундаж	0.011	-	0.035	0.051	-	-	0.031	0.017
	Хамгийн их	0.046	-	0.051	0.061	-	-	0.053	0.033
	ХХХ*-с давсан %	-	-	3	53	-	-	3	-
	Хэмжилтийн тоо	27	-	29	17	-	-	30	31
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.548	0.586	0.331	0.371	0.354	-	1.32	0.526
	Хамгийн их	2.827	1.098	0.477	0.489	0.6	-	2.4	1.7
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	25	16	30	31	25	-	30	31
Тоос PM_{10}	Дундаж	0.049	0.041	0.028	-	0.036	0.026	0.094	0.063
	Хамгийн их	0.079	0.076	0.067	-	0.052	0.062	0.111	0.123
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	3	6
	Хэмжилтийн тоо	31	30	31	-	31	31	31	31
Тоос $PM_{2.5}$	Дундаж	0.017	0.013	0.001	-	0.007	0.007	0.013	0.013
	Хамгийн их	0.033	0.026	0.002	-	0.012	0.012	0.019	0.02
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	31	31	31	-	31	31	31	31
Озон O3**	Дундаж	0.045	0.044	-	-	0.057	0.064	0.044	0.058
	Хамгийн их	0.088	0.084	-	-	0.101	0.112	0.090	0.096
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	1	5	-	-
	Хэмжилтийн тоо	93	85	-	-	93	93	93	93

Ойлголт, тодорхойлолт

Агаарын бохирдол: Агаар мандалд нэг буюу хэд хэдэн химийн бодис дагнасан буюу хавсарсан байдлаар хүн, амьтан, ургамлын аймгийн амьдрал, ахуйн нөхцөл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж, стандартаар тогтоосон хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан агаар дахь бохирдуулах бодис тодорхой хугацаагаар байхыг ойлгоно.

Аюулт үзэгдэл: Хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг ойлгоно.

Гамшиг: Аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал, амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг ойлгоно.

Зөвшөөрөгдөх түвшин: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь физикийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх түвшинг ойлгоно.

Хүлцэх агууламж: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь химийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг ойлгоно.

ЗАХИРГААНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

2026 оны эхний 9 дүгээр сард Хан-Уул дүүргийн Засаг даргын Тамгын газарт иргэдээс 3229 өргөдөл, гомдол хүлээн авснаас 3123 (96.7%)-ийг шийдвэрлэн хуулийн дагуу хугацаанд хариу өгч, шийдвэрлэх хугацаа болоогүй 106 байна.

ХҮСНЭГТ 24. ИРГЭДИЙН ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ-ын шийдвэрлэлтийн мэдээ

Өргөдөл, гомдлын агуулга	Өргөдөл гомдлын тоо	АГУУЛГА					Хуулийн хугацаанд хариу өгсөн	Хугацаа болоогүй	Хугацаа хэтэрсэн
		Хүсэлт	Гомдол	Талархал	Санал	Мэдэгдэл			
НИЙТ ДҮН	**3 229**	**1 829**	**1 126**	**196**	**68**	**10**	**3 123**	**106**	**0**
Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс	92	33	36	23			91	1	
Санхүү төрийн сангийн хэлтэс	1		1				1		
Төлөвлөлт, гүйцэтгэлийн удирдлагын хэлтэс	66	28	33		5		62	4	
Нийгмийн хөгжлийн хэлтэс	21	12	4	4	1		21		
Хотын стандарт, тохижилт, нийтийн аж ахуйн хэлтэс	475	264	193		17	1	470	5	
Хүнс, худалдаа үйлчилгээний хэлтэс	349	224	111		14		345	4	
Хууль, эрх зүйн хэлтэс	39	24	7			8	36	3	
Архивын хэлтэс	13	13					13		
Цэргийн штаб	34	34					34		
ЗДТГ-ын дүн	**1 090**	**632**	**385**	**27**	**37**	**9**	**1 073**	**17**	**0**
Насан туршийн суралцахуйн төв	18	18					18		
Боловсролын хэлтэс	432	99	299	22	12		411	21	
Газар зохион байгуулалтын алба	610	447	152		11		567	43	
Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгаллын хэлтэс	71	65	4	1		1	70	1	
Нийгмийн даатгалын газар	40	11	23		6		40		
Татварын хэлтэс	403	388	14		1		402	1	
Хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний хэлтэс	174	134	35	5			159	15	
Цагдаагийн 1-р хэлтэс	265	24	134	106	1		263	2	
Цагдаагийн 2-р хэлтэс	126	11	80	35			120	6	
Дэргэдэх хэлтэс, албадын дүн	**2 139**	**1 197**	**741**	**169**	**31**	**1**	**2 050**	**89**	**0**

БҮЛЭГ

ТАНИЛЦУУЛГЫГ БЭЛТГЭСЭН:

	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, 2022-2026 он	
	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, дүүргээр	
I	Эрүүл мэнд	Б.Тодмаа
II	Нийгмийн даатгал	Э.Базаррагчаа
III	Нийгмийн халамж	Э.Базаррагчаа
IV	Гэмт хэрэг	Б.Тодмаа
V	Төсөв	Ж.Энх-Амгалан
VI	Хэрэглээний үнэ	Б.Пагамдулам
VII	Аж үйлдвэр	Б.Тодмаа
VIII	Цаг уур, агаарын чанар, аюулт үзэгдэл, осол	Б.Тодмаа
X	Захиргааны мэдээ	Б.Тодмаа